

smo rekli da prilikom odstupanja od zeugme Katančić nije odstupio i od svog metričkog plana, katalektičkog safičkog jedanaesterca. To što se preklapanje naglaska i duljine na krajevima članaka dogodilo samo jedanput, dokazuje da je norma usmenog asimetričnog deseterca usmjeravala gradnju stihova, pa makar njeno djelovanje bilo i nedovoljno osviješteno kod samog autora. S druge strane, opkoračenje možemo smatrati pokazateljem žanrovskog odstupanja od usmene lirike, dok je siniceza našla svoje mjesto kao pjesničko sredstvo iz repertoara klasične poetike koja za Katančića predstavlja normativnu poetiku u gradnji stihova na hrvatskom jeziku.

Na kraju se nameće pitanje je li značaj i opseg spomenutih odstupanja dovoljno velik da Katančićev deseterački opus smatramo u metričkom pogledu osebnim, odnosno izdvojenim iz klasičnog korpusa hrvatskih deseteračkih stihova. Vidjeli smo da su najznačajnija metrička pravila ostvarena u velikom dijelu Katančićevih deseteračkih stihova, što osobito vrijedi za pjesme *Marija Vlasteonica* i *Iste vrsti i temelja*. Od ukupno 168 stihova svega 5 možemo smatrati metrički nepravilnima (ukoliko tu ubrojimo i pojavu siniceze) što čini tek trideset i treći dio ili oko 3%. Može se stoga reći da Katančićeva kvantitativna teorija pri gradnji deseteračkih stihova nije bitnije poremetila njihov izvorni metar. On je, uostalom, kako smo već rekli, tek apstraktna shema čija se konkretizacija uglavnom ostvaruje kao veće ili manje odstupanje.

KATANČIĆ'S DECASYLLABLE

SUMMARY

Croatian writer Matija Petar Katančić published in his collection of Latin and Croatian verse (*Fructus auctumnales*, Zagreb 1791) a few lyrics in which he imitates the style and verse of Serbo-Croatian oral poetry. Three lyrics from that group (*Popivke narodne*) are written in asymmetrical decasyllable 4+6. Katančić was one of the first followers of classical metrics in Croatian literature. Indeed, he tried to use the principle of a regular exchange of long and short syllables even in his imitations of oral poetry.

Defining the asymmetrical decasyllable as a specimen of syllabic verse (whose metrical constituents are iso-syllabism, absence of enjambment, caesura after the fourth syllable, quantitative clause, avoidance of a stressed monosyllable on the fourth and the tenth syllable and openness of the last syllable) the author of these lines attempted to compare Katančić's decasyllable with the metrical norm of an oral version of that verse. The statistics indicate that Katančić broke the metrical norm of oral decasyllable in only 5 of a total of 168 decasyllabic lines. He used the enjambment and synizesis twice and once he put the stressed monosyllabic word on the fourth syllable. We can therefore conclude that Katančić's classical metrical theory did not essentially disrupt the original meter of the asymmetrical decasyllable.

samoglasnika u jedan slog je postupak koji se uglavnom javlja u onom dijelu našeg umjetničkog pjesništva koje stoji pod izraženijim utjecajem talijanske književnosti.